

ቅዋም ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ

ዘየቋርፅ ዋሕዚ ምህዳሰን ምትግባርን ቃል ሕድሪ ሰማእታት ንምንጋስ

ልምዓትን ሰናይ ምምሕዳርን

ህዝቢ ትግራይ ብመሪሕ ውድቡ ህወሓት ልዕሊ 60ሺሕ መስዋእቱ ደቁን ልዕሊ 100ሺሕ አካል ጉድኣትን ገቢሩ እዩ ነዚ ሕዚ ዘለናሉ ናይ ሰላም ልምዓትን ዲሞክራሲን መድረኽ በዒሑ ዘሎ። ኣብዚ መድረኽ ንሰማእታትና እናዘከርና ኣብ ኩሎም መድረኻት ስድራ ሰማእታትና ብዘለና ዓቕሚ እናሓገዝናን እናተባባዕናን ህዝብና ዝወለዖ ናይ ልምዓትን ሰናይ ምምሕዳርን ምንቅስቃስ ናብ ዝልዓለ ብርኪ ክነብፀሖ ኣለና።

ን200

ዝኾኑ ስድራ ስውኣት ወለድን ቤተሰብን ዝተፈላለዩ መዘከርታ ሸልማት

ርእሰ ምምሕዳር ብሄራዊ ክልላዊ መንግስቱ ዓፋርን ናይ ካቢኔ አባላትን መበል 28 መዓልቲ ሰማእታት ኣብ ኣዳራሽ ሰማእታት ተረኪቦም

ስለዝኾነ ድማ ብመሰረት ውሳኔታት ጉባኤ ውድብና ንመሪሕነትን ፈፃሞን ዝልዓለ ትኩረት ተዋሂብዎ ብኹሉ ዓይነት መንገድታት ዓርሰ ምፅራይ ስራሕቲ ዝተኻየደሉ ቀንዲ ዋኒን ህዝቢ ትግራይን መሪሕ ውድቡን ከም ቀደምም ነቶም ድኽመታቶም እናነቐሉ ብምቅላስ ዓወት ኣብ ልዕሊ ዓወት ናይ ምምዘጋብ ዓቕሞም አጠናኺሮም ምቕፃል ምኻኑ እናረጋገፀ ይርከቡ። ህዝብና ከምዚ ዓይነት ድልዎቱ ኣብ ሀገራውን ክልላውን መረፃ ናይ ዙር ይኹን ድሕሪኡ ኣብ እተገበሩ ምንቅስቃሳት ብዝግባእ አረጋጊፀዎ እዩ። ብዝኾነ መዓቀኒ ንዘጋጥም ዝኾነ ይኹን ፀገምን ዕንቅፋትን ሰዲርካ ንምውፃእ ልምዓታዊን ዴሞክራሲን መስመር ውድብናን መንግስትናን ክሰብ ክንደይ ፍቱን መንገዲ ልምዓትን ሰላምን ምኻኑ እናረጋገፀ እዩ ።

ንመበል 28 ዓመት ንዝክሮም ዘለና ሰማእታትና ኣብ ዘየቋርፀ ዋሕዚ ምህዳስን ምትግባርን ሕድሮም ንምንጋስ ኣብ ልምዓትን ሰናይ ምምሕዳርን ከም ቀደምና ከምዘለና ዘረጋግፀ ናይ ህዝብና ምንቅስቃስ ብምውላዕ ኣብ ክለ ፈላማይ ዓመት ካልኣይ ዙር ትልሚ ዕብየትን ስግግርን ኮይንና ነኹብሮ ንርከብ። ስለዚ ድማ ሰማእታትና ሕዝውን ቅሱናት እዮም። እዚ ነቲ ወያኔ መስመር ዝትሓንገጠ ውድብን ልምዓታዊን ዴሞክራሲያውን መንግስትናን ዓወት ኣብ ልዕሊ ዓወት ዘጨብጥ እኳ እንተኾነ ሕዝውን ከቢድ ሕድራውን ከምዘለና ዘረድእ ጉዳይ እዩ። በቢደረጅኡ ዝርከብ መሪሕነትን ፈፃሚ ሓይሊን ነቲ ዝተወለዓ ናይ ሓፋሽ ምንቅስቃስ እናጠናኸረ ንባዕሉ ብዝግባእ እናፀረየ ሰፋሕቲ ዕማማት ልምዓት ብምትግባር ይቕፅል ኣሎ። ህዝቢ ትግራይ ከም ሓደ ኣካል ንጉድለታትን ክፍተታትን ብናይ ሓባር ቻልሲ እናፈትሓ ብምቕፃሉ ድልዎቱ ብሩህ ተስፋ ስለዝሓዘ ነቶም ጅምሮታትና እናተባብዓ ንመሰረታዊ ለውጢ ሓቢሩና ይንቀሳቕሱ ኣሎ።

ቅኑ ዝኸሪ ሰማእታትና ኣብ ገጠር ዝተማልአ ፓኬጅ ሕርሻ ብምትግባር ኣብ ክላስተር ወይድማ ዓንዲ ፍርያት ከባቢታት ዝተትሓዘ ሸቶ ንምዕዋት ፉሉይ ምድላው ገይርና ናብ ተግባር ኣብዝአተናሉ እዋን ዝኸበር ዘሎ እዩ። እዚ ድማ ኣብ ልዕሊ 50 ዓመት ብኸብደቱ ገጢሙና ዘይፈልጥ ድርቂ ብመሰረቱ ብናይ ህዝብና፣ መንግስትናን ኣብ ዝሓለፉ 25 ዓመታት ብዘጥረናዮ ዓቕሚ እናመከትና ኢና ነዚ መሰረታዊ ለውጢ ዘምፅእ ምንቅስቓስ ጀሚርና ዘለና።

ኣብ ከተማታት ድማ ንምንጋስ ልምዓትን ሰናይ ምምሕዳርን ዘካየድናዮ ምንቅስቓስ በቢእዎኑ እናተጠናኸረ ይኸይድ ከምዘሎ መርእያ ካብ ዝኾኑ ትካላት ድኣንት ነቶም ብሉፃት ንሽልመሉ መድረኽ ተኻይዱ። ኣብ ከተማ ድኽነት ነበረያ ንምግባር ንመሰረታዊ ፍትሓዊ ናይ ሃፍቲ ክፍፍል ወሳኒ ግደ ዘለዎም ትካላት ደቐቕትን ኣናእሸተይን ዝተመዘገበ ዓወት ነሰተማቕረሉ እዚ መድረኽ ቅኑ ዝኸሪ ሰማእታትና ምዕሩግ ክኸውን ገይርዎ ኣሎ። ካብዞን ትካላት ብመሰረቱ ናይ ዓዲ ውሽጢ ማኒፋክቸሪንግ ኢንዱስትሪ ክዕንብባውን ዘተባብዕ መድረኽ ኣብ ዕለት ሰማእታት ምክያዱ ንካልኣይ ዙር ትልሚ ዕብዩትን ሰግግርን ዓብይ ሕድሪ ንስከም ከምዘለና ንግንዘቦ ጉዳይ እዩ።

ድሕሪ ዝኸሪ ሰማእታት ሽልማት ትካላት ደቀቕትን እናእሸተይን እንትካየድ

ድኽነት ንምጥፋእ ኣብ ዝግበር ምንቅስቃስ ዝበዘሕ ብዓል ሙያና ኣብ ግንባር ተሰሊፉ ክረባረብ ፀኒሑ። ኣብቶም ድኽነት ተኮር ዘፈራት ተዋፊሩ ንህዝቡ ናይ ገጠር ጥሙር ጥዕና ፓኬጅ፣ ወኪል ልምዓት ሕርሻን ካብ ድሕረትን ድንቁርናን ዘናግፍ መምህር ዋርድያ ሰላምን ብምዃን ሰራሕተኛ መንግስቲ ንዝገብሮ ዘሎ ፉሉይ ኣስተዋፅኦውን ንቕኝ ሕድሪ ሰማእታት ምኽንያት ብምግባር ንዝህድሶ ቃሉ ስንቂ ዝኸኖ መድረኽ ህንፀትን ሽልማትን ክካየድ እዩ።

ከምቲ ዝፍለጥ ኣብ ዝሓለፉ ስርዓታት ከም ቁፃር መንግስቲ ጥራይ ክሓሰብ ተገይሩ ዝፀንሓ ቢሮክራሲ ሀገርና ንህዝቢ ዝረብሕ ተግባር ከይፍፅም ንባዕሉውን ኣብ ቀይዲ ፀረ ዴሞክራሲያዊ ስርዓት ተቐሪኑ ብኣምሳይ ኣድላዊን ኣምባገነናዊ ስርዓት ክሰርሕ ምፅንሑ ዝፍለጥ እዩ። እዚ ቢሮክራሲ ይፍለጠሎም ዝነበረ ኣድላዊ፣ ዘይስሉጥን ኣብ ውሱን ከባብታት ዝተሓፀረ ምንቅስቃሱ ካብ ሕሉፍ ስርዓት ዝወረሰም ፀረ ዴሞክራሲያውን ድሑራት ኣተሓሳስባታትን እዩ ዝገልፆ ነይሩ።

ነዚ ባህርያት ንምቕያርን እቲ ሲቪል ሰርቫንት ንባዕሉውን ዝሰርሓሉ ምቹው ናይ ስራሕ ኩነታት ንምፍጣር ኣብዝሓለፉ ዓመታት ሰፋሕቲ ፃዕርታት እናተኸየዱ ፀኒሑም እዮም። ብፍላይ ድማ ድሕሪ ትሃድሶ ፀርዩ ብዝወፀእ ንፀር መስመር ልምዓታዊ ዴሞክራሲ ንዓቕሚ ህንፀት ሲቪል ሰርቫንት ቀዳምነት ብምሃብ ብስርሑ እናተዓቀነ ክተባባዕን ንዘርእዮም ጉድለታትን ክፍተታትን ድማ ከስተኻኸል ብምግባር ሲቪል ሰርቫንትና ናይምን መገልገሊ ህዝቢ ኾይኑ ክወፅእ ዘኸእል ትካላዊ ኣሰራርሓታት ክትኣታተውውን ተፈቲኑ እዩ።

ኣጠቓላሊ ፖለቲካል ኢኮኖሚ ልምዓታዊ ንክኸውን ንህንፀት ልምዓታዊ ሰራዊት ናይ ኩሎም መደባትና ቁልፊ ናይ ኣፈፃፀማ ኣንፈት ብምኽታል ንምፍፃም ብዝገበረናዮ ፃዕሪ ድማ ኣብ ገጠር ኣንፃራዊ ልዕልነት ልምዓታዊ ፖለቲካል ኢኮኖሚ ክረጋገፀ ዝኸለል ሲቪል ሰርቫንትና እጃሙ ብምውፋዩ እዩ። መብዛሕትኡ ሲቪል ሰርቫንት ናይ ልምዓታዊ መንግስትና መግለፂ ክኸውን ብዘለዎ ድልውነት ብመሰረቱ ድኽነት ንምጥፋእ ኣብ ዝካየድ ዘሎ ምንቅስቃስ ኣብ ገጠራት ትግራይ ነቂጡ ክረባረብ ፀኒሑ። ይኹን እምበር ኣብ ከምዚ ዝበለ ምቹው ናይ ልምዓታውነት ሃዋህው ክዋሳእ ዝፀንሓ ሲቪል ሰርቫንትና እውን እንተኾነ ቀለልቲ ዘይብሃሉ ጉድለታት ሰናይ ምምሕዳር ነይሮምዎ እዮም።

አብ ከተማውን እንተኾነ ሲቪል ሰርቫንትና ቅልጡፍ ዕብዮት ከመፅእ አበርክትኦ ዝገበረ እኳ እንተኾነ ምስቲ ክራይ አካቢ ፖለቲካል ኢኮኖሚ ተነፃፃሪ ልዕልነት ዘለዎ ምኻኑ ትክኖሎጂ ህዝብና ዘይገበሎም ብዙሓት ጉድለታት ተረኺቦም እዮም። ካብዚኣም ውሽጢ እቲ ዓዚዙ ዝግለፅ ሲቪል ሰርቫንትና አብ መገልገላይነት ዘለውዎ ሽግራት እዩ። እዚ መሊእና ብዘይምቕያርናን ብሰንኪ ግልጋሎት ኣወሃህባ ዝትርአዩ ክፍተት አብ ዘተኣታተናዮም ናይ ሪፎርም ፓኬጃት ኣፈፃፀማ ህዝብና ከነሓጉሶ ከምዘይኸአልና አብዚ ዓመት መፈለጎታ ምስ ህዝብና ኾይንና ዝገምገምናዮ ጉዳይ እዩ።

በዚ ምኽንያት ድማ ምስቲ ሰለጤን ልምዳትና ዝመጣጠን ናይ ሰናይ ምምሕዳር ውፅኢት ክምዝገብ አብ ገጠር ይኹን አብ ከተማ ናይ ህዝቢ ምንቅስቃስ ብምውላዕ ናብ ተግባራዊ ምንቅስቃስ ኣቲና ኢና። አብዚ ምንቅስቃስ እቲ ሲቪል ሰርቫንትና ምስ በቢደረጃኡ ዘሎ መሪሕነትን ህዝብን ብዘካየዱ ዓርሱ ናይ ምፅራይ ምንቅስቃስ ዝገፍቲ ጉድለታቱ ብእርይ ቁፅር ክወፅኡ ገይሩን ይገብርን ስለዘሎ ክምስገን ዝግብኦ እዩ። ናይዚም ጉድለታትን ሽግራትን ትርጉምን ሳዕቤኖምን ብመንፅር አብ መስመር ልምዳታዊ ዲሞክራሲ ዘብፅሖሎ ሓደጋ ብዝርዝርን ብዕምቆትን ክርድኦም ሰፊሕ ፃዒሪ ተኻይዶ እዩ።

እዚ ኩነታት ሲቪል ሰርቫንትና በቢደረጃ ብዝሓዞ ንፁር ልኢኽን ብመልክዕ ሰራዊት ተወዲቡ ክንቀሳቐስ ምስ ዝግበር ዝነበረ ጅምርታት ትክኖሎጂ ነቶም ዝልዓለ ጥፍኣት ዘለዎም ከም ክብደት ጉድለቶም ብሕጊ ክርአዩን አብ ዝምጥኖም ቦታ ክሰርሑን ውሳኔታቱ ብምሕላፍ ዘርአዩ ቐርፅኻነት መግለፂ ገይርካ ክውሰድ ዝክአል እዩ። እዚ ምቕራብ ኩነታት ሲቪል ሰርቫንትና ዝተዋፈረሎም ኩሎም ናይ ልምዳትን ሰናይ ምምሕዳርን ግንባራትን ዓውድታትን አብ ዓቕሙ ዘለዉ ክፍተታትውን ተለልዩም በቢደረጃኡ ነዚ ክፍተት ዝግብስ ናይ ህንፃት ዓቕሚ ስራሕቲ ክካየድውን ኣኽኢሉ።

ስለዚ ድማ ብብርኪ ክልል አብ ዝተዳለወ መድረኽ ካብ ሕሉፍ ኣፈፃፀማ ትልሚ ዕብዮትን ስግግርን ትምህርቲ ዝውሰደሎም ጉዳያት፣ መደባት ልምዳትን ሰናይ ምምሕዳርን ቅልጡፍ፣ ውፅኢታውን፣ ፅሬቱ ዝሓለወን ክኸውን ዝተቐረፁ ኩሎም ናይ ሪፎርም ፓኬጃትን ንቐፃሊ ዕማሙ ብዘለዎም ትርጉም ሲቪል ሰርቫንትና ክርድኦም ክግበር እዩ። እዚ መድረኽ ሲቪል ሰርቫንትና ምስ ህዝቡ ኾይኑ ንዝወልዎ ናይ ልምዳትን ሰናይ ምምሕዳርን ምንቅስቃስ ዋጋኡ ሓልዩ ክቕፅል፣ መለሊይ ባህርያት ልምዳታውን ዲሞክራሲያውን መንግስቲ ብዝተማልአ መንገዲ ክውንኖምን ብምግባር አብ ፍልጠት ዝተመስረተ ዝልዓለ ናይ ስራሕ መንፈስ ንክልእይ ዙር ትልሚ ዕብዮትን ስግግርን ሰንቐኽ ክወፅእ እዩ ብፉሉይ ትኹረት እዚ መድረኽ ተዳልዩ ዘሎ።

ካብቲ አብ ሲቪል ሰርቪስ ዝተዋፈረ አሰታት 95ሺሕ ዝኸውን ሲቪል ሰርቫንትና ልዕሊ 75 ሚሊታዊ እቲ መንእሰይ ወለዶ እዩ። እዚ ወለዶ ድማ ብመስመር ልምዳታዊ ዲሞክራሲ ዝተሓንፀፀ ናይ ትምህርቲ ፖሊሲን ናይ ፅሬት ፓኬጅን ውፅኢት ብምኻኑ ነቶም መሓውራዊ ለውጢ ከምፅኡ ዝትሓንፀፁ ናይ ሪፎርም ፓኬጃት ንምትግባር እቲ ዝልዓለ ጉዳይ አብ ድልውቱን ናይ ኣተሓሳስባ ለውጡን ዝምስረት እዩ ክኸውን።

ነዚ ንምግባር ድማ ዝፅቕቦ ነገር ኣይህሉን። ምቕራብ ናይ ስራሕ ሃዋህው ንምፍጣር ልምዳታውን ዲሞክራሲያውን መንግስትና አብ ጎረ እቲ ሲቪል ሰርቫንት እዩ። ድሕሪ ንአሰታት ኣርባዕተ መዓልቲ ዝፀንሕ ናይ ህንፃት መድረኽ ዝካየድ ናይ ኣፍልጦን ሽልማትን መድረኽውን ናይዚ ሓደ መግለፂ እዩ። ሲቪል ሰርቫንትና 'ምግልጋል ፅፅዕ ክብሪ እዩ' ኢሉ ብዝልዓለ መንፈስ ክወፍር ከሎ ልምዳታውን ዲሞክራሲያውን መግስትና ካብ ማንም እዋን ንዓቕብ ብቐረባ ደገፉን ክትትሉን ክገብር እዩ። ነተን ዝምዝገባ ብሉፃት ተመክሮታት ብዓል ዋና እናፈለ ከተባብዕ እዩ። ንዝርአዩ ክፍተታት ዓቕሚ ከምልእን

መሰረታዊ ጉድለት ከይተርአየ ንጌጋት ሃናዒ ብዝኾነ አገባብ ስለዝእርም ብዘይሰጋእ መጋእን ስክፍታን ንህዝብኹም ካብ ማንም እዋን ንዓቕብ ጫምኡ ኾይንኩም አገልግልዎ።

እዚ ኣብ ከተማን ገጠርን ክሳብ ቐሽታት ወራዶ ዘገልግል ዘሎ ልዕሊ 95 ሺሕ ሰራሕተኛ 'ምግልጋል ዕዕፊ ክብሪ እዩ' ብዝብል መሪሕ ቃል ዘካይዶ ዘሎ ክልላዊ መጠቓለሊ መድረኽ ብዘዩቋርፅ ዋሕዚ ምህዳስን ምትግባርን ቃል ሕድሪ ሰማእታት ንምንጋስ ልምዓትን ሰናይ ምምሕዳርን ንምርግጋፅ ዝልግለ ተባግሶ ክህልዎ ዝገብር እዩ።

ስለዚ ድማ ሰማእታትና ንመበል 28 ዓመት አንትንዝክር ስሉጥ፣ ፍትሓውን ኩለመዳያውን ልምዓትና አጠናኺርና ብምቕጻል ኣብ ሰናይ ምምሕዳር ዝተጀመሩ ዘተባብዑ ትካላዊ ዓቕምታት ብምውዳድ ንምንቅስቓስ ዳግም ቃልና ሓዲስና ከምትልሙድ ኢድ ንኢድ ተታሐዘሊና ቃልስና ናብ ዝልግለ ብርኪ ከምነብፅሖ ብምትእምማን እዩ።

